

28. 6. 2026 – Když není důvěra

1. čtení: 2Sam 11, 1-13

Píseň: S228 – Ó Pane můj, nenech mne být

Základ kázání: 2Sam 11, 14-27

Kázání: Milí shromáždění,

jak samozřejmě se odehrál dnešní příběh. Tehdy – tolikrát dodnes. Nikdo neváhá, nezásadí, nedumá, nepochybuje. Všechno „jede jako na drátkách.“ Tak samozřejmě, běžně, že i biblický vypravěč *musí* doplnit poslední větu: V Hospodinových očích *bylo* zlé, co David spáchal. Protože to asi ledaskomu jasné není.

Protože i tyto lidské odpovědi na vlastní zlo, na *důsledky* vlastního zla, sobectví, pýchy se zcela běžně dějí dodnes. Nevěru přiznávají dvě třetiny žen. I mužů. Konzervativní odhady mluví celosvětově o asi 10-20% mužů, kteří *nevědomky* vychovávají děti milenců svých manželek a partnerek. Které jim o tom bez mrknutí oka lžou. A stejně „běžnou realitou“ lidského světa je likvidace nepohodlného, oficiálního partnera milenky. I milence – vždyť ženy jsou přece mužům rovny!

Tak i dnes většina lidí považuje příčinu, dění i důsledky tohoto příběhu za *běžné*. Za *normální* ve smyslu normy, obvyklosti. Však Batšeba se naprosto bez mrknutí oka s těhotenským břichem nastěhovala k Davidovi. A ten to ještě mohl „prodávat“ veřejnosti jako svou oběť a milosrdenství v péči o těhotnou vdovu.

Proto jsou nějaké představy a vyprávění o „vyspělém“ světě, který „se strašně změnil“ jen báchorky a babské povídačky. Všechno zlo, které bývalo obvyklé tehdy, je obvyklé i dnes. Ne-li obvyklejší. Všechny základní problémy, které měli lidé před tisíci lety, máme i my dnes: Jak vůbec přežít. Jak sehnat jídlo, střechu nad hlavou, ochranu fyzické existence. Jak najít *věrného* partáka.

Většina lidí *je* totiž nevěrných i dnes – muži i ženy *stejně*. Pro mnohé ženy jde o *překvapivé* zjištění – vždyť jen samy říkají, že jsou rovny mužům! Ale zřejmě jen v něčem. Ačkoli i prostá logika velí: S kým by tedy ty zástupy „strašně nevěrných“ mužů byli nevěrní, kdyby ne se stejným podílem *stejně nevěrných* žen?

A také pro *obvyklost* takového lidského jednání vypráví příběh tolik detailů. Aby byla zřejmá ohavnost, odpornost jednání *všech*

zúčastněných. Právě v něčem „normálním,“ „běžném,“ „samozřejmém.“ Kromě toho Urijáše.

Asi nejhorší je v této části příběhu zrada Urijášových spolubojovníků. Jeho kapitánů a generála. Vždyť *právě jimi* argumentoval Davidovi, proč nemohl jít domů. Ani spát se svou ženou: Vždyť jeho bratři ve zbrani *trpěli*. Byli ve válce. Tak on se k nim přece *nemůže* chovat zrádně. Privilegovaně. Jen proto, že jeho král, vládce a nejvyšší velitel ho k tomu vehementně přesvědčoval. A opíjel.

Zato oni Urijáše klidně zradili. Bez mrknutí oka Jób zařídil Davidem přikázanou situaci. Vůbec nepřemýšlel, že by to nějak „zaonačil,“ aby přece nenechal zabít vlastního nevinného vojáka. Navíc tak věrného, upřímného, poctivého, schopného. Tak příkladného ve víře v Boha! Ale zase s velmi krásnou ženou. I Jób si na Bat-šebu pomýšlel?

Ať tak nebo onak, Jób bez váhání naprosto zradil dodnes *nepřestoupitelné* pravidlo spolubojovníků v bitvě: *Nesmíme* se navzájem zradit. Obětovat druhého pro své přežití. Protože pak *nikdy* nebudeme vědět, kdy oni to samé udělají nám. A všechno se rozpadne. V bitvě. Válce. Armádě. Ale i v rodině. A ve zbytku společnosti.

Když si nemůžeme věřit. Když jsme způsobili tolik zrady, lži, podvodů, nevěry, zneužívání, manipulací, pokrytectví a dvojího metru. Často navíc tak bezostyšně očividných. Tak si nemůžeme věřit. A tak si *nebudeme* věřit. A všechno v lidské společnosti přestává fungovat. Všechno v *lidském životě* přestává fungovat. Protože *všechna* rozhodnutí děláme z *víry*, z náboženství. Žádné rozhodnutí neděláme „plně informováni.“ Ani při koupi rohlíku neznáme každý jeho atom. Nevíme, jestli nám nakonec nezplesnívá a nebudeme ho vyházovat.

Tak buď žijeme důvěryhodně, spolehlivě, poctivě, upřímně – jako Urijáš. Nebo nedůvěryhodně, nespolehlivě, nepoctivě, neupřímně, pokrytectví a s dvojím metrem – jako většina lidí. Tak běžně i v církvích. Tím samozřejměji ve školách, v parlamentu, na královském dvoře. V zaměstnání. Na ulici. Doma. Jen snad na tom bitevním poli spíše ne?

Ale i Jób a Urijášovi spolubojovníci se dopustili stejného hříchu. A tak Jób počítal s Davidovou zlobou. Sice hranou, ale zlobou. A připravil na ni posla. Ale posel jistě překvapivě zíral na krále, který nad ztrátou Urijáše jen mávl rukou s moderním „it is what it is.“ „Shit happens.“ „Takový už je život.“ Ba dokonce hůř: „*Nepokládej to za nic zlého.*“

Nepokládej za nic zlého, že jeden z „našich“ umřel. Naší vinou a zradou. Ono se vlastně zase tolik nestalo. Nás se to vlastně nijak

negativně netýká. Spíš naopak! Ale jak máme hrozně hezká společenství, komunity! Jen přemýšlejí a jednají stejně. V nevěrách. Cizoložství. Zradách. I v mávnutích rukou nad špatnou situací ostatních – když se *nás* netýká. Včetně *jejich* násilné smrti. Nebo zrady.

Tak samozřejmý je pro člověka hřích. Dodnes. Tak zabydlení, zakroucení jsme v tom, co si žijeme dvacet, čtyřicet, padesát, sedmdesát let. Že je nám vlastně skoro všechno jedno. Dokud se to netýká *nás* osobně. A pak nechápeme, jak to, že ostatním je *naše* situace vlastně jedno! Když my jsme se desetiletí chovali stejně. Ó, jak je to nepochopitelné! A podle toho vypadají ta „hezká společenství“ a „komunity“ a „církve“ a „národy.“ Protože už rodiny.

Protože když zrada, nevěra, vraždění, lhaní a další jsou vlastně „normální“ – co je proti tomu nějaké pokrytectví? „Měření dvojím metrem?“ Toho si ani nevšimneme. Dokud nestojíme na opačné straně.

Ale Bůh takhle otupělý ani tupý *není*. Ani zkřivený. Ani do-sebe-zakroucený. Ani pyšný. Ani sebestředný. Ani hříšný. Ani pokrytecký nebo měřící dvojím metrem. Opět to vše tak samozřejmé pro nás, že „s tím vlastně ani není důvod nic dělat.“ To vše v Bohu není *vůbec*. Ačkoli to vše viděl v lidských životech miliardkrát. Ačkoli my sami už *nechceme* ani slyšet další slova reality lidského života. Vlastního, cizích, jinde na planetě. Protože *vyvrací* naše světoobrazy, bohoobrazy, církvooobrazy, kulturoobrazy. *Nechceme* slyšet *pravdu*, která *vyvrací naše pověry a nesmysly* – koukejte *mlčet*.

Ale Hospodin *ne*. Nejen, že o lidském zlu *nemlčí*. Ale ani se jím nenechává otupit. Ani opít. Aby přistoupil na to, že zlo je vlastně „normální.“ Obvyklé. Prý *nutné*. A tak *nemá cenu* s ním nic dělat. Ani o něm mluvit. Natožpak *proti* němu. Tak podle toho vypadá lidská společnost všude na světě.

Ale Bůh *ne*. Ačkoli ví o mnohem větším množství mnohem horšího zla, než si my dovedeme být představit. Dokonce u všeho toho byl. I dál *zůstává věrný*. Nezkřivený zlem, hříchem. A tak říká stále stejné: To je zlo. A všichni na to jenom dojedete. Možná za minutu. Možná zítra. Možná za rok. Ale *všichni* dojdeme na společnost, v níž si nemůžeme věřit. I s tím, že „víra je přece soukromá věc.“ Čemu a komu (ne-)důvěřujeme se přece *nijak* netýká ostatních lidí ani společnosti!

Tak dnes už v řadě západních zemí mluvíme o konci „high-trust societies.“ Tedy o konce společností „vysoké důvěry.“ Zejména

v Británii. Německu. Francii. Ale i na řadě míst USA. Jak moc si věříme na ulici v ČR?

A tak „najednou,“ když se nás *osobně týkají* důsledky lidského hříchu nevěry, zrady, lží, fantazmagorických ideologií a dvojích metrů, tak *najednou* to všem hrozně vadí. Ale do té doby vládl pocit morálnosti. Svatosti. Ctnosti. Tím, že obětujeme nevinné. Ostatní.

Stejně jako to dělali Kenaanci. A Pelištejci. A Amónci. A Asyřané. A Egypťané. I král David to udělal. Jak to je to dodnes běžně ve *všech* lidských společnostech a kulturách. Proto stojí za starou belu. Snad jen s výjimkou té upřímně křesťanské – když se nezaprodává. Ale kde to je?

Tak hrozně moc chceme, aby nám ostatní všechno věřili. Aby se chovali k nám tak, jak my chceme. Ale běda, když bychom se my měli *podle své víry sami chovat k ostatním!* V armádě, vůči potřebným, v Diakonii nebo Charitě, v církvi nebo v rodině, v práci nebo národě.

Nebo snad vůči Bohu. O kterém tak dobře lidé vědí, jak je přece špatný. Kolik toho dělá a říká blbě. A jaký nejprve musí začít být, než mu vůbec dovolíme být. Jak strašně se přece *nehodí* začátek Božích zákonů – Desatero. Také v: Nezabiješ. Nesesmilníš. Nevydáš křivého svědectví. Nebudeš dychtit ani po ženě svého bližního.

To je nepříjemné. To je sebeodříkání a sebezapření. To je askeze. To je zbožnost a „sebemrškačství.“ A proto je *to svaté*. To je *svatost*: Činění toho, co je *proti* naší přirozenosti. Od *pojmenování* zla jako zla. Namísto dvojího metru a pokrytectví. Až po *nečinění* zla. A *činění* dobra. Už jen ve vyslovování pravdy. I kdyby třeba všichni ostatní byli proti nám. I manželky, králové, generálové a bratři ve zbrani. I kdyby to znamenalo sebezapření mnohého, co je přece tak strašně normální. Jen proto, že *my to teď* chceme!

Protože si na každé zlo Bůh dřív nebo později „došlápné.“ Důsledky rozhodnutí a činů jsou dle jeho řádů *nevyhnutelné* a my je *nemůžeme* diktovat. Tak i David s ostatními tímhle zničili celé *darované* království – zbytek jeho příběhu budou vlastně pořád jen důsledky tohoto. Jak mu to Bůh explicitně řekne skrze Nátana.

Zatímco Urijáš už měl klid v Božím království. Protože *nepřestal* být Hospodinovým světlem, plamenem v tomto světě. Ani uprostřed zrady, nevěry, podlosti, vraždění – ať už mocných nebo bezmocných. Ani uprostřed sebezapření. **Amen**

Píseň: EZ625 – Jak příjemné, můj Pane, přebývat domě tvém